

សន្លឹកព័ត៌មានស្តីពីថ្នាំវ៉ាក់សាំង

ការប្រើវ៉ាក់សាំងហ្សូស្ទ័រមុគ្គា (វើម)៖ តើលោកអ្នកត្រូវដឹងអ្វីខ្លះ

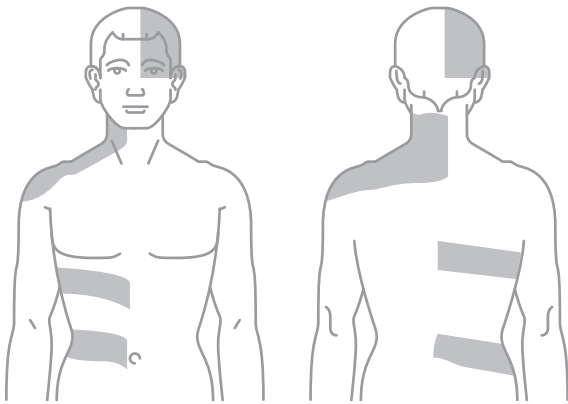
Many Vaccine Information Statements are available in Khmer and other languages. See www.immunize.org/vis

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នៃព័ត៌មានអំពីថ្នាំវ៉ាក់សាំងជាច្រើនគឺអាចរកបានជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្សេងទៀត។
ចូលមើល www.immunize.org/vis

1. ហេតុអ្វីត្រូវចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង?

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងហ្សូស្ទ័រមុគ្គា (វើម) អាចបង្ការ ជំងឺវើម។

វើម (ត្រូវបានគេហៅថាហិពហ្សូស្ទ័រ ឬហៅថាវើម) គឺជាកន្ទួលលើស្បែកក្នុងរូងចាប់ខ្លាំងមួយ ដែលមានពងបែក។ លើសពីកន្ទួលរមាស់ ជំងឺវើមអាចបណ្តាលឱ្យក្តៅខ្លួន ឈឺក្បាល ញាក់ ឬឈឺក្រពះ។ ការឆ្លងវើមមិនងាយប៉ះទៅជាបញ្ហាស្មុគស្មាញដូចជាជំងឺរលាកសួត បញ្ហាត្រចៀក ឯងតិក្ខុក រលាកខ្នងក្បាល (រលាកស្រោមខ្នងក្បាល) ឬដល់ស្លាប់ទេ។

ហានិភ័យនៃជំងឺវើមកើនឡើងតាមអាយុ។ ផលវិបាកទូទៅបំផុតនៃជំងឺវើមគឺការឈឺចាប់សរសៃប្រសាទរយៈពេលវែងហៅថា postherpetic neuralgia (PHN) ។ PHN កើតឡើងនៅកន្លែងដែលមានកន្ទួលរមាស់ ហើយអាចមានរយៈពេល ជាច្រើនខែ ឬច្រើនឆ្នាំបន្ទាប់ពីកន្ទួលនោះបាត់។ ការឈឺចាប់ពី PHN អាចធ្ងន់ធ្ងរ និងចុះខ្សោយ។

ហានិភ័យនៃ PHN ឡើងតាមអាយុ។ មនុស្សវ័យចំណាស់ដែលមានជំងឺវើមទំនងជាវិវត្តទៅជា PHN ហើយមានការឈឺចាប់យូរអង្វែង និងធ្ងន់ធ្ងរជាងមនុស្សវ័យក្មេង។

អ្នកដែលមានប្រព័ន្ធការពាររាងកាយចុះខ្សោយ ក៏មានហានិភ័យខ្ពស់នៃការកើត ជំងឺវើម និងផលវិបាកពីជំងឺនេះផងដែរ។

វើមបង្កឡើងដោយវីរុស វ៉ារីសេឡា ហ្សូស្ទ័រ ដូចគ្នានឹងវីរុសដែលបង្កជំងឺអុតស្វាយ។ បន្ទាប់ពីអ្នកកើតជំងឺអុតស្វាយ វីរុសនោះនឹងសង្វ័ន្ធនៅក្នុងខ្លួនរបស់អ្នក ហើយអាច បង្កជាវើមនៅពេលក្រោយ។ ជំងឺវើមមិនអាចឆ្លងពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀតបានទេ ប៉ុន្តែមេរោគដែល បណ្តាលឱ្យកើតជំងឺវើមអាចរីករាលដាល និងបង្កជំងឺអុតស្វាយចំពោះអ្នកដែល មិនធ្លាប់កើតជំងឺអុតស្វាយ ឬមិនធ្លាប់ទទួលថ្នាំបង្ការជំងឺអុតស្វាយ។

2. វ៉ាក់សាំងការពារវើម (ការប្រើរួមគ្នា)

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមរួមគ្នា ផ្តល់នូវការការពារជំងឺរមាស់ប្រឆាំងនឹងជំងឺវើម។ តាមរយៈការការពារជំងឺវើម ថ្នាំវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមរួមគ្នា ក៏អាចការពារ ប្រឆាំងនឹង PHN និងផលវិបាកផ្សេងៗទៀតផងដែរ។

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមរួមគ្នា ត្រូវបានណែនាំឱ្យប្រើសម្រាប់មនុស្សដូចតទៅ៖

- មនុស្សចាស់អាយុ 50 ឆ្នាំ ឬ ចាស់ជាងនេះ
- មនុស្សដែលមានអាយុចាប់ពី 19 ឆ្នាំឡើងទៅដែលមានប្រព័ន្ធការពារ រាងកាយចុះខ្សោយ ដោយសារជំងឺ ឬការព្យាបាល

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺវើមត្រូវបានផ្តល់ជាសេរីពីរដូស។ សម្រាប់មនុស្សភាគច្រើន ដូសទីពីរត្រូវបានផ្តល់ឱ្យពី 2 ទៅ 6 ខែបន្ទាប់ពីទទួលដូសដំបូង។ មនុស្សមួយចំនួនដែលមាន ឬនឹងមានប្រព័ន្ធភាពស៊ាំចុះខ្សោយអាចទទួល វ៉ាក់សាំងដូសទីពីររយៈពេល 1 ខែ ទៅ 2 ខែ បន្ទាប់ពីចាក់វ៉ាក់សាំងដូសដំបូង។ សូមសួរអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នកសម្រាប់ជាការណែនាំ។

អ្នកដែលធ្លាប់មានជំងឺវើមពីមុន និងអ្នកដែលបានទទួលវ៉ាក់សាំងវ៉ារីសេឡា (ជំងឺអុតស្វាយ) ត្រូវបានណែនាំអោយទទួលថ្នាំបង្ការជំងឺវើមរួមគ្នា។ វ៉ាក់សាំងនេះក៏ត្រូវបានគេណែនាំសម្រាប់មនុស្សដែលចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមរស់រួចហើយ វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមរស់។ មិនមានមេរោគរស់នៅក្នុងវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺវើមរួមគ្នាទេ។

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺវើមអាចចាក់ឱ្យក្នុងពេលដំណាលគ្នានឹងថ្នាំវ៉ាក់សាំងដទៃទៀត។

U.S. Department of
Health and Human Services
Centers for Disease
Control and Prevention

3. និយាយជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នកដើម្បីស្វែងយល់បន្ថែមទៀត

ប្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក ប្រសិនបើបុគ្គលនោះទទួលបានរ៉ាំរ៉ាក់សាង៖

- មាន ប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបន្ទាប់ពីការទទួលរ៉ាំរ៉ាក់សាងការពារជំងឺរមែងម្តង ឬមាន អាឡែហ្ស៊ីបធ្ងន់ធ្ងរ គម្រោមកំហែងដល់ជីវិត
- កំពុងជួបប្រទះស្ថានភាពនៃកើតជំងឺរមែង
- កំពុងមានផ្ទៃពោះ

ក្នុងករណីខ្លះ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំ សុខភាពរបស់អ្នកអាចសម្រេចចិត្តពិនិត្យពេលការចាក់រ៉ាំរ៉ាក់សាងជំងឺរមែង រហូតដល់ការណាត់ជួបនាពេលខាងមុខ។

អ្នកដែលមានជំងឺស្រាល ដូចជាជំងឺផ្តាសាយ អាចទទួលថ្នាំបង្ការនេះបាន។ អ្នកដែលមានជំងឺធ្ងន់ធ្ងរ ឬធ្ងន់ធ្ងរ គួររង់ចាំរហូតដល់ពួកគេជាសះស្បើយសិន មុនពេលទទួលថ្នាំរ៉ាំរ៉ាក់សាងជំងឺរមែង។

អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នកអាចផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមដល់លោកអ្នកបាន។

4. ហានិភ័យកើតប្រតិកម្មថ្នាំរ៉ាំរ៉ាក់សាង

- ជាធម្មតា អាការៈការឈឺដៃជាមួយនឹងការឈឺចាប់ស្រាល ឬមធ្យម បន្ទាប់ពី ចាក់រ៉ាំរ៉ាក់សាងការពារជំងឺរមែងម្តង។ ការឡើងក្រហម និងហើមក៏អាចកើតមាននៅកន្លែងចាក់ថ្នាំផងដែរ។
- អាការៈអស់កម្លាំង ឈឺសាច់ដុំ ឈឺក្បាល ញ័រ គ្រុនក្តៅ ឈឺក្រពះ និងចង្កោរ ជារឿងធម្មតាបន្ទាប់ពីចាក់រ៉ាំរ៉ាក់សាងការពារជំងឺរមែងម្តង។

ផលរំខានទាំងនេះអាចរំខានជាបណ្តោះអាសន្នដល់ការធ្វើសកម្មភាពប្រចាំរបស់ អ្នកទទួលថ្នាំរ៉ាំរ៉ាក់សាង។ រោគសញ្ញាបាត់ទៅវិញដោយខ្លួនឯងក្នុងរយៈពេល 2 ទៅ 3 ថ្ងៃ។ អ្នកនៅតែអាចចាក់រ៉ាំរ៉ាក់សាងជំងឺរមែងម្តងជាដូសទីពីរបាន ទោះបីជាអ្នកមានប្រតិកម្មក្រោយពេលចាក់ដូសដំបូងក៏ដោយ។

Guillain-Barré Syndrome (GBS) ជំងឺប្រព័ន្ធប្រសាទធ្ងន់ធ្ងរ ត្រូវបានគេហៅការណ៍ថាការមានណាស់ បន្ទាប់ពីរ៉ាំរ៉ាក់សាងហ្សូសទីរម្តង។

ពេលខ្លះ មនុស្សស្លាប់ បន្ទាប់ពីដំណើរការវេជ្ជសាស្ត្ររួមទាំងការចាក់ថ្នាំរ៉ាំរ៉ាក់សាង។ សូមប្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើលោកអ្នករលមុខ ឬចក្ខុញ្ញាណផ្លាស់ប្តូរ ឬឮសំឡេងហឹងក្នុងត្រចៀក។

ដូចថ្នាំផ្សេងទៀតដែរ ថ្នាំរ៉ាំរ៉ាក់សាងក្រមនឹងបង្កប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបធ្ងន់ធ្ងរ ឬសធ្ងន់ធ្ងរផ្សេង ឬធ្វើឲ្យស្លាប់បាត់បង់ជីវិតណាស់។

5. ចុះបើមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ?

ប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបធ្ងន់ធ្ងរកើតឡើងបន្ទាប់ពីអ្នកទទួលថ្នាំបង្ការចាក់ចេញពីគ្លីនិក ប្រសិនបើអ្នកឃើញសញ្ញានៃប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបធ្ងន់ធ្ងរ (កន្ទួលក្រហម ហើមមុខ ហើមបំពង់ក ពិបាកដកដង្ហើម ឬចង្កាត់ បេះដូងញាប់ វិលមុខ ឬខ្សោយ) សូមទូរស័ព្ទទៅលេខ 9-1-1 ហើយបញ្ជូន អ្នកជំងឺទៅមន្ទីរពេទ្យដែលជិតបំផុត។

សម្រាប់សញ្ញាផ្សេងទៀតដែលធ្វើឱ្យអ្នកបារម្ភ សូមទូរស័ព្ទទៅអ្នកផ្តល់សេវា ថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក។

ប្រតិកម្មទៅប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំរ៉ាំរ៉ាក់សាងត្រូវបានរាយការណ៍ទៅ Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS)។ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នកជាធម្មតានឹងដាក់របាយការណ៍នេះ ឬអ្នកអាចធ្វើវាដោយខ្លួនឯងបាន។ សូមចូលទៅគេហទំព័រប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំរ៉ាំរ៉ាក់សាង (VAERS) www.vaers.hhs.gov ឬទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-822-7967។ ប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំរ៉ាំរ៉ាក់សាង (VAERS) សម្រាប់តែការរាយការណ៍ប្រតិកម្មប៉ុណ្ណោះ។ សមាជិកបុគ្គលិករបស់ប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំរ៉ាំរ៉ាក់សាង (VAERS) មិនផ្តល់ដំបូន្មានផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រទេ។

6. តើខ្ញុំអាចសិក្សាបន្ថែមទៀតដោយរបៀបណា?

- សូមសួរអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ មូលដ្ឋានរបស់លោកអ្នក។
- សូមចូលទៅ ឬនៅ Food and Drug Administration (គេហទំព័ររដ្ឋបាលអាហារនិងឱសថ (FDA)) ដើម្បីទទួលបានកញ្ចប់សេវាកម្មថ្នាំបង្ការ និងព័ត៌មានបន្ថែម www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines។
- Centers for Disease Control and Prevention (សូមទាក់ទងមជ្ឈមណ្ឌលទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺ (CDC)) ៖
 - សូមទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) ឬ
 - ចូលមើលគេហទំព័ររបស់ CDC នៅ www.cdc.gov/vaccines។

